

Violetta Lis, Urszula Dziub, Antoni Podstolski

Słubice, st. 3, gm. loco, woj. płockie,
AZP 53-65/5

Informator Archeologiczny : badania 31, 95-96

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

których charakteru nie jesteśmy w stanie jednoznacznie określić. Są one charakterystyczne dla osad otwartych i można je wiązać z szeroko pojętą działalnością gospodarczą grupy zamieszkującej ten teren.

Na stanowisku odkryto zaledwie cztery obiekty związane z wczesnym średniowieczem (ob.38, 41, 56, 63). Na uwagę zasługuje ten ostatni, w wypełniku, którego znaleziono silnie przepalone kamienie oraz znaczne ilości popiołu. Na tej podstawie można twierdzić, iż jest to pozostałość paleniska i towarzyszącej mu jamy. Na podstawie niewielkiej ilości zabytków ruchomych można określić chronologię w przybliżeniu na XI-XII w.

Odkryto w trakcie badań 24 groby szkieletowe, koncentrujące się w południowej części wykopu. Występują one w otoczeniu obiektów osadniczych i jedynie w siedmiu przypadkach nawarstwiają się na starsze jednostki. Groby oznaczono cyframi rzymskimi od I do XXV pomijając w numeracji grób V. Jamy grobowe wkopane były w piaszczysty calec, w żadnej nie stwierdzono śladów trumny. Generalnie wszystkie groby dłuższą osią zorientowane były w linii wschód-zachód, niektóre odchyłały się nieznacznie w kierunku północnym bądź południowym. Wzajemne usytuowanie jam grobowych pozwala na stwierdzenie, iż w obrębie nekropolii były one ustawione rzędowo (możemy wyróżnić 5 rzędów). Odległości pomiędzy grobami w rzędach wahają się od kilku centymetrów do ponad 3 m., natomiast odległości pomiędzy rzędami wynosiły nie więcej niż 1 m. Stan zachowania szczątków ludzkich jest słaby bądź bardzo słaby. Po krótkim czasie kości ulegały silnemu rozdrobnieniu, niekiedy aż do postaci prochu. Szkielety ułożone były na plecach w pozycji wyprostowanej, z głową skierowaną w kierunku zachodnim. Groby nie posiadały praktycznie wyposażenia, poza jednym wyjątkiem. W grobie nr XX, po obu stronach fragmentarycznie zachowanej czaszki odsłonięto duże kabłączki skroniowe.

Forma i układ grobów oraz zachowane ozdoby pozwalają łączyć cmentarzysko z okresem wczesnego średniowiecza, najpewniej z wiekiem XI lub XII. Taką chronologię potwierdza też materiał ceramiczny znaleziony w 4 obiektach osadniczych.

W trakcie powodzi w lipcu 1997 roku uległa zalaniu i zniszczeniu pracownia, utracono bezpowrotnie część zbiorów, m.in. kabłączki skroniowe z grobu nr XX.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Miedzi w Legnicy.

Badania nie będą kontynuowane.

Sanok, st. 54, gm. loco, woj. krośnieńskie, patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Sędzin, st. 86 i 87, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: późne średniowiecze

Sędzin Drugi, st. 53, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: neolit

Sękwice, st. 3, gm. Gubin, woj. zielonogórskie - patrz: wczesna epoka żelaza

Siedlec, st. 10, gm. Otmuchów, woj. opolskie - patrz: neolit

Siniarzewo, st. 1, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: neolit

SŁUBICE, st. 3, gm. loco, woj. płockie, AZP 53-56/5

- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- osada kultury grobów kloszowych (wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Violetę Lis (Zakład Archeologii Mazowsza i Podlasia Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk Warszawa) przy współpracy mgr Urszuli Dziub i mgr. Antoniego Podstolskiego. Finansowane przez PSOZ i Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,5 ara.

Dwa wykopy zlokalizowano na południe od wykopu sondażowego z 1996 r. Odkryto w nich sześć obiektów, z których jeden był skupiskiem dużych, silnie przepalonych fragmentów kilku naczyń, pozostałe natomiast miały charakter jam osadowych o zróżnicowanych rozmiarach, kolistych lub podłużnych w planie i nieckowatych w profilu. Ich wypełniska były brunatnoczarnej lub szarej barwy i zawierały nieliczne ułamki ceramiki, drobne grudki polepy, a niekiedy węgle drzewne. Intensywna warstwa kulturowa, osiagająca miąższość do 40 cm, także dostarczyła bardzo dużej ilości ceramiki; znaleziono w niej ponadto drapacz z krzemienia narzutowego. W trzech miejscach warstwa ta zniszczona była przez regularne soczewki gliny, koliste lub owalne w planie i cylindryczne w profilu. Soczewki te stanowią przypuszczalnie ślad bliżej nieokreślonej w czasie i charakterze działalności ludzkiej. Dwa dalsze wykopy usytuowano tak, aby połączyć się z północną częścią wykopu sondażowego i wyeksplorować pozostawione we wschodniej jego ścianie fragmenty trzech obiektów. Tu także natrafiono na rozległą warstwę kulturową z dużą ilością ceramiki. Odkryto dziewięć kolejnych obiektów. Trzy z nich były dołkami posłupowymi, dwa - skupiskami ceramiki, cztery dalsze — jamami osadowymi o podobnych cechach jak wyżej opisane. Na szczególną uwagę zasługuje obiekt 10, będący siedmiowarstwowym skupiskiem ułamków kilkunastu naczyń, z których jedno (miniaturkę) udało się całkowicie zrekonstruować. Wśród zabytków wydzielonych wymienić należy przęśliki, których kolekcja powiększyła się o cztery dalsze egzemplarze, w tym jeden tzw. rogaty, oraz znaleziony na powierzchni fragment kamiennej siekierki.

W bieżącym sezonie udało się uchwycić sekwencję stratygraficzną osady. Najpłycej zalegały skupiska ceramiki, które należy łączyć z kulturą grobów kloszowych. Gros materiału pochodzącego z warstwy ciemnobrunatnoczarnego piasku wiąże się z kulturą łużycką, poniżej zaś, w warstwie brunatnego i brunatnoszarego piasku, natrafia się na mniej liczną ceramikę kultury trzcinieckiej z charakterystycznymi dla niej zdobieniami i skośnie ściętymi krawędziami naczyń.

Przewiduje się kontynuację badań.

SŁUP, st. 2 (znane w literaturze jako 3), gm. Środa Śląska, woj. wrocławskie, AZP 77-25/11

- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (III okres epoki brązu - okres halsztacki D)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 3 sierpnia do 11 października przez dr. Radosława Jarysza (Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej). Finansowane przez PSOZ. Kolejny sezon badań. Przebadano powierzchnię 100 m².

Tegoroczne prace wykopaliskowe były kontynuacją badań prowadzonych od 1995 r. W obrębie wykopu odkryto 14 grobów kultury łużyckiej, datowanych od III okresu epoki brązu do okresu halsztackiego D. W jednym z grobów oprócz bogatego zestawu naczyń, m. in. malowanych, znajdował się żelazny nóż z nitami. Jamy grobowe sięgały do głębokości 135 cm.

Materiał i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Regionalnym w Środzie Śląskiej.

Wyniki badań zostaną opublikowane w artykule *Ratownicze badania archeologiczne w Słupie, gm. Środa Śląska, st. 3* w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. 40, s. 227-238.

Badania będą kontynuowane.

Stankowo, st. 12, gm. Gostyń, woj. leszczyńskie- patrz: wczesna epoka żelaza

SULISŁAW st. 1, gm. Dębno Lubuskie, woj. gorzowskie, AZP 43-8/3

- osada kultury łużyckiej (IV-V okres epoki brązu)

Badania przeprowadzone na trasie budowy gazociągu Gorzów Wlkp. – Sulisław przez mgr Sylwię Groblicę (Muzeum w Gorzowie Wlkp.). Finansowane przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska B.S.B Zielona Góra. Pierwszy sezon badań.

Prace na stanowisku przeprowadzono w ramach ratowniczych badań wykopaliskowych na trasie przebiegu nitki gazociągu EC Gorzów Wlkp. - Sulisław. Stanowisko zostało rozpoznane podczas badań powierzchniowo-sondażowych w 1997 roku. Obszar objęty wykopaliskami przylegał od południowego zachodu do bagna (dawne jezioro), również od północy graniczył z podmokłymi łąkami.